

Vissa frågor om kommersiell radio

Sammanfattning

Utskottet tillstyrker regeringens förslag till lag om ändring i radio- och tv-lagen.

Regeringens förslag innebär att Myndigheten för press, radio och tv ska bestämma sändningsområdenas omfattning för analog kommersiell radio med hänsyn till vad som gagnar konkurrens och mångfald på hela radioområdet. Förslaget innebär också att en fysisk eller juridisk person inte ska få förfoga över mer än ett tillstånd inom ett sändningsområde, om det finns skäl att anta att det kan inverka menligt på konkurrensen. Vidare föreslås ändringar av reglerna om överlåtelse och återkallelse av tillstånd i syfte att främja konkurrens och mångfald på området.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 augusti 2017.

Utskottet föreslår att riksdagen avslår följdmotionen. Utskottet har inhämtat från Regeringskansliet att de frågor om rikets säkerhet som aktualiseras i motionen samt frågor med koppling till rikets säkerhet som rör annan tillståndspliktig radio- och tv-verksamhet kommer att beredas i Regeringskansliet inom ramen för genomförandet av regeringens nationella säkerhetsstrategi. Utskottet, som förutsätter att riksdagen kommer att informeras om beredningsarbetet, anser mot bakgrund av detta att motionens syften är tillgodosedda.

Behandlade förslag

Proposition 2016/17:136 Vissa frågor om kommersiell radio.

Ett yrkande i en följdmotion.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Ärendet och dess beredning.....	4
Propositionens huvudsakliga innehåll	4
Utskottets överväganden.....	5
Vissa frågor om kommersiell radio	5
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	13
Propositionen	13
Följdmotionen	13
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	14

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Vissa frågor om kommersiell radio

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i radio- och tv-lagen (2010:696).

Därmed bifaller riksdagen proposition 2016/17:136 och avslår motion 2016/17:3687 av Andreas Norlén m.fl. (M, C, KD).

Stockholm den 30 maj 2017

På konstitutionsutskottets vägnar

Andreas Norlén

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Andreas Norlén (M), Björn von Sydow (S), Hans Ekström (S), Annicka Engblom (M), Veronica Lindholm (S), Jonas Millard (SD), Maria Abrahamsson (M), Per-Ingvar Johnsson (C), Agneta Börjesson (MP), Patrick Reslow (-), Emanuel Öz (S), Fredrik Eriksson (SD), Tina Acketoft (L), Mia Sydow Mölleby (V), Tuve Skånberg (KD), Laila Naraghi (S) och Berit Högman (S).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I proposition 2016/17:136 Vissa frågor om kommersiell radio föreslår regeringen att riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i radio- och tv-lagen (2010:696).

Regeringens förslag till riksdagsbeslut finns i *bilaga 1* och regeringens lagförslag i *bilaga 2*.

Regeringen har i propositionen redogjort för ärendets beredning fram till dess att propositionen beslutades. Regeringen har inhämtat Lagrådets yttrande. Lagrådet lämnade förslaget utan invändning.

En följdmotion har väckts med anledning av propositionen.

Den 9 maj 2017 lämnade statssekreterare Per Olsson Fridh vid Kulturdepartementet information i ärendet.

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen lämnar regeringen förslag till ändringar i radio- och tv-lagen för att främja konkurrens och mångfald på området analog kommersiell radio. Förslagen innebär att Myndigheten för press, radio och tv får större frihet vid utformningen av sändningsområden för analog kommersiell radio. Myndigheten ska inte längre behöva ta hänsyn till vad som är naturliga lokala intresseområden utan ska i stället ta hänsyn till vad som gagnar konkurrens och mångfald på hela radioområdet.

Förslag lämnas också om att ändra reglerna om hur många tillstånd som får innehas inom ett sändningsområde. Därutöver lämnas förslag för att främja konkurrens och mångfald inom den kommersiella radion med bäring på reglerna om överlåtelse och återkallelse av tillstånd.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 augusti 2017.

Utskottets överväganden

Vissa frågor om kommersiell radio

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i radio- och tv-lagen och avslår motionen.

Gällande ordning

Av 3 kap. 2 § yttrandefrihetsgrundlagen följer att det allmänna ska eftersträva att radiofrekvenserna tas i anspråk på ett sätt som leder till vidaste möjliga yttrandefrihet och informationsfrihet. Rätten att sända radioprogram på annat sätt än genom tråd får regleras genom lag som innehåller föreskrifter om tillstånd och villkor för att sända.

Bestämmelser om tillstånd att sända analog kommersiell radio finns i 13 kap. radio- och tv-lagen (2010:696). Myndigheten för press, radio och tv (MPRT) ger tillstånd att sända kommersiell radio (1 §). MPRT ska enligt 13 kap. 2 § första stycket bestämma sändningsområdenas omfattning för analog kommersiell radio med hänsyn till

1. vad som är tekniskt möjligt att nå från en sändare med lämpligt läge,
2. hur möjligheterna att ta emot sändningar påverkas i andra områden, och
3. vad som är naturliga lokala intresseområden.

Enligt 13 kap. 2 § andra stycket radio- och tv-lagen ska sändningsområdena vidare utformas så att ett stort antal tillstånd kan ges. Flera tillstånd kan ges för samma sändningsområde.

Enligt 13 kap. 4 § radio- och tv-lagen får ett tillstånd att sända analog kommersiell radio endast ges till en fysisk eller juridisk person som har finansiella och tekniska förutsättningar att sända under hela tillståndsperioden. Staten, landsting eller kommuner får inte inneha tillstånd att sända analog kommersiell radio. Av 5 § framgår att ingen får ha mer än ett tillstånd inom ett sändningsområde, om det inte finns särskilda skäl till det.

Enligt 13 kap. 18 § radio- och tv-lagen får ett tillstånd att sända analog kommersiell radio överlåtas om MPRT medger det. Överlåtelse får inte medges om företaget direkt eller indirekt är knutet till stat, landsting eller kommun. Om förvärvaren redan har ett tillstånd i samma sändningsområde som det tillstånd vilket överlåtelsen avser, direkt eller indirekt genom företag förvärvaren har del i som motsvarar minst 20 procent av samtliga aktier eller andelar eller genom avtal ensam har ett bestämmande inflytande i, får överlåtelse medges endast om det finns särskilda skäl.

Enligt 18 kap. 5 § radio- och tv-lagen får ett tillstånd att sända kommersiell radio återkallas om en fysisk eller juridisk person utan tillåtelse från MPRT

förfogar över mer än ett tillstånd för analog kommersiell radio i ett sändningsområde, direkt eller indirekt genom företag i vilket förvärvaren har en del som motsvarar minst tjugo procent av samtliga aktier eller andelar eller genom avtal ensam har ett bestämmande inflytande i, får det eller de tillstånd återkallas som har lämnats efter det första tillståndet. Om MPRT har medgett överlåtelse trots att tillståndshavaren redan har tillstånd att sända analog kommersiell radio i samma sändningsområde, får tillståndet återkallas endast om beslutet om överlåtelsen grundats på felaktiga eller ofullständiga uppgifter från tillståndshavaren. Återkallelsen ska då avse det eller de tillstånd som överlåtits.

Beslut om återkallelse av tillstånd får endast fattas om det i betraktande av skälen för åtgärden inte framstår som alltför ingripande (18 kap. 7 §).

Propositionen

Större sändningsområden

Regeringen framhåller att sändningsområdenas utformning i grunden är beroende av de tekniska möjligheterna att åstadkomma ett effektivt utnyttjande av tillgängliga frekvensresurser. De nuvarande tillstånden för kommersiell radio löper ut den 31 juli 2018. Samtliga sändningstillstånd kommer att utlysas av MPRT och fördelas på nytt i ett slutet anbudsförfarande.

Som ett led i förändringsarbetet gav regeringen den 14 april 2016 Post- och telestyrelsen (PTS) i uppdrag att ta fram en ny frekvensplanering för analog kommersiell radio (Ku2016/00937/MF). Enligt uppdraget ska den nya frekvensplaneringen främja konkurrens och mångfald på hela radioområdet och ge förutsättningar för en livskraftig kommersiell radio. I uppdraget framhålls att frekvensplaneringen bör möjliggöra sändningsområden med så stor täckning som möjligt. Enligt uppdraget får Sveriges Radios möjligheter att uppfylla sitt uppdrag inte påverkas.

PTS har i en delrapport (PTS-ER-2016:29) redogjort för att det fortsatta arbetet för frekvensplaneringen ska göras enligt följande prioriteringsordning:

1. minst tre sändningsområden med så stor täckning som möjligt och med ca 80–85 procents befolkningstäckning som utgångspunkt
2. regionala sändningsområden som har en liknande geografisk täckning som SR:s P4-områden eller som motsvarar länsindelningen
3. geografiskt mindre, lokala sändningsområden över större tätorter.

PTS ska slutredovisa sitt uppdrag den 30 juni 2017, och den nya frekvensplaneringen ska kunna ligga till grund för sändningsområdenas utformning inför den nya tillståndsperioden som inleds den 1 augusti 2018.

Regeringen föreslår att MPRT ska bestämma sändningsområdenas omfattning för analog kommersiell radio med hänsyn till vad som främjar konkurrens och mångfald på hela radioområdet och ger förutsättningar för en livskraftig kommersiell radio. Myndigheten ska samråda med PTS i frågor om sändningsområdenas omfattning.

Som skäl för regeringens förslag anförs följande. Sammantaget syftar förändringarna till att ge MPRT ett större handlingsutrymme vid utformningen av sändningsområdena. Genom att ta bort kravet på att myndigheten ska ta hänsyn till vad som är naturliga lokala intresseområden och i stället utgå från vad som främjar konkurrens och mångfald på hela radioområdet läggs fokus på en väl fungerande marknad för kommersiell radio i stället för lokalt förankrade radiostationer.

Mot bakgrund av det ökade nätverkssamarbetet som skett sedan lokalradios tillkomst kan förslagen i denna del ses som en naturlig utveckling av regelverket för kommersiell radio och en anpassning till den ekonomiska verklighet som kommersiell radio har att förhålla sig till. Att myndigheten enligt förslaget också ska ta hänsyn till förutsättningarna för en livskraftig kommersiell radio betonar ytterligare att de affärsrättsliga aspekterna, sett ur radioföretagens synvinkel, är en viktig parameter vid utformningen av sändningsområdena. Radiomarknadens utveckling visar enligt regeringen att det är ekonomiskt intressant för radioföretagen att kunna sända i en omfattning som den nuvarande uppdelningen i lokala sändningsområden syftade till att förhindra.

Mångfald och konkurrens på hela radioområdet innebär enligt regeringen att förhållandena såväl inom den kommersiella radion som mellan kommersiell radio och Sveriges Radio (SR) bör beaktas. I enlighet med vad regeringen framhåller i uppdraget till PTS kan sändningsområden som medger en större täckning än i dag skapa en bättre balans mellan public service-radio och kommersiell radio. Det gäller i förhållande till såväl de rikstäckande sändningarna som de regionala sändningar som SR bedriver.

Regeringen föreslår också att man utmönstrar den nuvarande bestämmelsen om att sändningsområdena ska utformas så att ett stort antal tillstånd kan ges. Syftet är att öka myndighetens handlingsutrymme. Ett tänkbart resultat av denna förändring är att det på vissa orter skapas utrymme för fler kanaler, medan det på andra orter blir färre. Regeringen framhåller att mångfalden och konkurrensen på området totalt sett gynnas om färre, men större och mer kommersiellt attraktiva sändningsområden kan skapas som samtidigt lägger grunden för en väl fungerande radiomarknad med lönsamma radioföretag.

Genom att ersätta den nuvarande bestämmelsen om sändningsområdenas utformning med en bestämmelse som inte längre binder myndigheten vid att sträva efter att tillgängliggöra lokalt avgränsade sändningsområden skapas vidare förutsättningar för en effektivare användning av frekvensutrymmet. De sändningsområdesgränser som nuvarande tillståndshavare haft att förhålla sig till har i vissa fall medfört att frekvensanvändningen begränsats genom olika typer av inskränkningar, påpekar regeringen. Frekvenserna har inte kunnat utnyttjas optimalt. Genom att inte binda myndighetens planering av sändningsområden till att den ska ge många lokala sändningstillstånd skapas förutsättningar att åstadkomma en totalt sett bättre användning av tillgängliga frekvensresurser.

Arbetet med att utforma sändningsområden förutsätter ett nära samarbete mellan MPRT och PTS. Regeringen anser därför inte att det är nödvändigt att i radio- och tv-lagen närmare reglera vilka frekvenstekniska hänsyn som MPRT ska ta. I stället bör det av lagen framgå att myndigheten ska samråda med PTS i frågor om sändningsområdenas omfattning.

Ökad konkurrens och mångfald inom kommersiell radio

Utgångspunkter för förslagen

Den kommersiella radions utveckling har sedan införandet vid 1990-talets mitt kännetecknats av en genomgripande strukturomvandling. Självständiga tillståndshavare har efter hand knutits till något av de framväxande nätverken, antingen genom uppköp eller genom ingående av någon form av samarbetsavtal om programproduktion eller annonsförsäljning. I dag består den kommersiella radiomarknaden i princip av två aktörer: Bauer Media Group (tidigare SBS Discovery Radio) och MTG Radio. Vid utgången av 2015 kontrollerades samtliga 103 sändningstillstånd i landet av dessa aktörer. Bauer Media Group har direkt, genom deläggande eller samarbetsavtal, inflytande över 73 sändningstillstånd. Resterande 30 tillstånd är knutna till nätverket MTG Radio.

Regeringen framhåller i propositionen att radiomarknadens utveckling visar att det finns ett uppenbart ekonomiskt intresse från tillståndshavarna att kunna kontrollera så många sändningstillstånd som möjligt. En ökad ägar-koncentration är till nackdel för konkurrens och mångfald på radioområdet. Nuvarande regler i radio- och tv-lagen som ska motverka en koncentration av makten över radiomarknaden har visat sig kunna kringgåas av tillståndshavarna. Därtill har den ansvariga myndighetens tillsyn utifrån dessa regler inte medfört några åtgärder för att begränsa eller förhindra det allt längre drivna nätverkssamarbetet.

Enligt regeringen finns det ett fortsatt behov att reglera hur många tillstånd som får innehas i ett tillståndsområde och av bestämmelser om hur överlåtelse och återkallelse av tillstånd får ske för att upprätthålla konkurrens och mångfald även under löpande tillståndsperiod. De nuvarande tillstånden löper, som nämnts, ut den 31 juli 2018. Inför den kommande tillståndsperioden är det lämpligt att se över det nuvarande regelverket och föreslå förändringar. Utgångspunkten för dessa förändringar är att de nuvarande reglerna på området är föråldrade.

Innehav av flera tillstånd i ett sändningsområde

Enligt nuvarande bestämmelse är utgångspunkten att ingen får ha mer än ett tillstånd, om det inte finns särskilda skäl till det. Bestämmelsen tillämpas vid tillståndsgivningen. Regeringen föreslår att en fysisk eller juridisk person inte ska få förfoga över mer än ett tillstånd att sända analog kommersiell radio inom ett sändningsområde, om det finns skäl att anta att det kan inverka menligt på konkurrensen. Enligt förslaget framgår det således direkt av lagtexten att det

är möjligt att förfoga över flera tillstånd i ett sändningsområde. Denna möjlighet är dock beroende av konkurrenssituationen i sändningsområdet. Vid bedömningen av om konkurrenssituationen påverkas ska MPRT även kunna ta hänsyn till långtgående samarbeten mellan tillståndshavare.

Det blir en uppgift för MPRT att i det enskilda fallet avgöra var gränsen går för hur många tillstånd en tillståndshavare kan förfoga över i ett sändningsområde. En avgörande faktor är hur många tillstånd som kan meddelas i ett visst sändningsområde. Förekomsten av många tillstånd inom ett område ger utrymme för en ensam aktör att förfoga över mer än ett tillstånd utan att det finns skäl att anta att det skulle inverka menligt på konkurrensen inom sändningsområdet. Liksom tidigare bör det förhållandet att det bara finns en behörig sökande till ett ledigt tillstånd, och den sökanden redan innehar ett tillstånd i sändningsområdet, inte i sig hindra innehav av ytterligare ett tillstånd.

Regeringen framhåller vidare att en övergång från lokalt avgränsade sändningsområden till färre områden med större täckning innebär att den kommersiella betydelsen av varje tillståndsinnehav ökar. Regeringen framhåller också att sändningsområdenas omfattning blir central för myndighetens arbete eftersom konkurrensbedömningen ska göras utifrån situationen i ett sändningsområde. En tänkbar utveckling är att sändningsområdena utformas så att de blir delvis geografiskt överlappande, t.ex. att tillstånd som ger möjlighet till sändningar över ett mindre område samtidigt kan täckas av sändningar enligt ett annat tillstånd som ger rätt att sända över större områden. I det fallet bör det enligt regeringen vara möjligt för en och samma aktör att inneha sådana överlappande tillstånd utan att det snedvrider konkurrensen. Myndighetens bedömning ska således göras utifrån ett specifikt sändningsområde och hur konkurrenssituationen påverkas inom detta område.

Överlåtelse av tillstånd

Ett tillstånd att sända analog kommersiell radio ska, liksom tidigare, få överlåtas om MPRT medger det. Myndigheten får medge en överlåtelse om det inte finns skäl att anta att överlåtelsen skulle inverka menligt på konkurrensen i sändningsområdet. Regeringen anser att det fortfarande finns ett behov av att reglera överlåtelser av tillstånd för att kunna främja konkurrens och mångfald. Det är viktigt att tillstånd kan överlåtas, bl.a. eftersom överlåtbara tillstånd kan gynna investeringar i branschen och radiomarknadens dynamik. Eftersom det finns ett begränsat antal sändningstillstånd och dessa sammantaget är viktiga för yttrande- och informationsfriheten är det dock rimligt att MPRT ger sitt medgivande till överlåtelse. Myndighetens tidigare prövningar har dock inte hindrat en utveckling mot att branschen nu domineras av endast två aktörer. Enligt regeringen är det därför angeläget att överlåtelser av tillstånd leder till att konkurrensen förbättras. Det ger MPRT möjlighet att påverka mångfalden under pågående tillståndsperiod.

Den förändrade frekvensplaneringen, som tidigare anförts som ett skäl för att förändra reglerna om innehav av mer än ett tillstånd i ett sändningsområde, är också ett skäl för att ändra bestämmelsen om överlåtelse av tillstånd. Med större och mer ekonomiskt betydelsefulla sändningsområden är det viktigt att den ansvariga myndigheten kan agera med kraft för att upprätthålla konkurrens och mångfald, även under löpande tillståndstid.

Återkallelse av tillstånd

Regeringen föreslår vidare att om en fysisk eller juridisk person utan tillåtelse från MPRT förfogar över mer än ett tillstånd för analog kommersiell radio i ett sändningsområde, och det finns skäl att anta att förfogandet kan inverka menligt på konkurrensen, ska det eller de tillstånd som har lämnats efter det första tillståndet få återkallas.

Har myndigheten medgett överlåtelse trots att tillståndshavaren redan förfogar över tillstånd att sända kommersiell radio i samma sändningsområde, och det finns skäl att anta att överlåtelsen kan inverka menligt på konkurrensen, ska tillståndet få återkallas endast om beslutet om överlåtelsen grundats på felaktiga eller ofullständiga uppgifter från tillståndshavaren. Återkallelsen ska då avse det eller de tillstånd som överlåtit.

Som skäl för förslagen anför regeringen att bestämmelserna om innehav och överlåtelse av tillstånd bör åtföljas av förändringar av regeln om återkallelse. Bestämmelserna utgör ett regelverk för att upprätthålla konkurrens och mångfald och bör därför vara utformade på ett likartat sätt.

Ett beslut om återkallelse av tillstånd ska endast få fattas om åtgärden står i rimlig proportion till möjligheterna att främja konkurrens och mångfald i sändningsområdet.

De föreslagna reglerna föreslås träda i kraft den 1 augusti 2017 för att nya sändningstillstånd ska kunna börja att gälla den 1 augusti 2018.

Enligt en övergångsbestämmelse ska äldre föreskrifter fortsätta att gälla för tillstånd som beviljats före ikraftträdandet.

Regeringen konstaterar sammanfattningsvis i propositionen att förslaget ger utrymme för MPRT att göra nya bedömningar i fråga om reglerna om innehav, överlåtelse och återkallelse av tillstånd att sända analog kommersiell radio för att främja konkurrens och mångfald på radioområdet. Regeringen framhåller att förslagen innebär att det inte blir möjligt för en enskild aktör att direkt eller indirekt kontrollera hela den kommersiella radiomarknaden, vilket i förhållande till dagens regler även får anses positivt ur säkerhetssynpunkt. Enligt regeringens mening kan det dock finnas anledning att i ett annat sammanhang återkomma till säkerhetsfrågor på radioområdet.

Följdmotion

I motion 2016/17:3687 begär Andreas Norlén m.fl. (M, C, KD) ett tillkännagivande till regeringen om att utreda hur regleringen av tilldelning, innehav, överlåtelse och återkallelse av tillstånd att sända analog, kommersiell radio

kan kompletteras med regler om prövning av frågor som rör rikets säkerhet. Motionärerna anför att säkerhetshotet mot Sverige har ökat, och att påverkansoperationer i syfte att påverka den allmänna opinionen i en viss sakfråga eller inför ett val har riktats mot västländer. Enligt motionärerna kan man inte utesluta att främmande makt i framtiden kan komma att visa intresse för att få kontroll över ett eller flera tillstånd att sända analog, kommersiell radio, för att på det sättet få en inhemsk plattform att föra ut sitt budskap från.

Mot bakgrund av detta anser motionärerna att regeringen bör utreda hur regleringen av tilldelning, innehav, överlåtelse och återkallelse av tillstånd att sända analog kommersiell radio kan kompletteras så att MPRT får uppgiften att bedöma inte enbart påverkan på konkurrensen på radiomarknaden, utan också om rikets säkerhet påverkas negativt genom att det aktuella sändningstillståndet används eller riskerar att användas i påverkansoperationer av nämnt slag. Myndigheten bör pröva om ett företag som innehar eller vill inneha ett tillstånd att sända analog, kommersiell radio kan bedömas ha sådana kopplingar till främmande makt att det inte bör bli eller förbli tillståndshavare.

Begränsningar i rätten att tilldelas eller inneha sändningstillstånd innebär en viss inskränkning av yttrandefriheten, och handlar det om att återkalla sändningstillstånd kan även andra rättighetsskyddsfrågor resas mot bakgrund av att sändningstillstånd har ett ekonomiskt värde som kan vara betydande. Därför behöver regler som ger möjlighet att väga in skyddet för rikets säkerhet i myndighetens bedömningar utformas på ett noggrant och väl avvägt sätt.

Motionärerna hänvisar till att regeringen i propositionen anför att det kan finnas anledning att i annat sammanhang återkomma till säkerhetsfrågor på radioområdet, men utan att närmare precisera vad regeringen menar med begreppet säkerhetsfrågor.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser att regeringens förslag som innebär förbättrade möjligheter för kommersiella radioföretag att sända över större sändningsområden än i dag och övriga förslag i propositionen är väl avvägda med hänsyn till vad som kan antas främja konkurrensen och mångfalden på radioområdet. Utskottet tillstyrker därmed regeringens förslag till lag om ändring i radio- och tv-lagen.

När det gäller den fråga som tas upp i följdmotionen vill utskottet anföra följande. Att värna Sveriges säkerhet handlar inte längre bara om att kunna möta väpnade angrepp eller andra militära hot. Frågor om vårt lands säkerhet måste ses ur ett bredare perspektiv. Både de interna och externa hoten är mer komplexa än tidigare – hot uppstår och förändras snabbare. Vi måste därför vara förberedda på att hot som i dag framstår som mindre sannolika kan vara en realitet i morgon. Det ställer nya och allt större krav på säkerhetsarbetet. Förmågan att förebygga och möta såväl de direkta som de långsiktiga hoten på ett effektivt sätt kräver att arbetet är samordnat och sammanhållet. Ett samordnat arbete är också nödvändigt för att kunna utnyttja de resurser som finns på bästa sätt. När det gäller frågor om Sveriges säkerhet är det därför inte

självlklart att särskilja den kommersiella radion från annan tillståndspliktig radio- och tv-verksamhet. De risker och hot som exempelvis påverkanskampanjer och propaganda- eller informationskrigsföring är förknippat med innebär också utmaningar på andra områden. I detta sammanhang bör också de förändringar som sker på mediemarknaden liksom i allmänhetens mediekonsumtion beaktas. Det finns därför skäl att anlägga en helhetssyn på frågorna, i samverkan med olika aktörer och politikområden. I propositionen anger regeringen att det kan finnas anledning att i ett annat sammanhang återkomma till säkerhetsfrågor på radioområdet. Utskottet vill lyfta fram vikten av att dessa frågor tas på största allvar och prioriteras i regeringens fortsatta säkerhetsarbete, utan att vår grundlagsstadgade yttrande- och informationsfrihet inskränks. Det är utskottets uppfattning att en nationell säkerhetsstrategi måste omfatta hela medieområdet och att regeringen bör återkomma till riksdagen i frågan för en god politisk förankring.

Utskottet har inhämtat från Regeringskansliet att de frågor om rikets säkerhet som aktualiseras i motionen samt frågor med koppling till rikets säkerhet som rör annan tillståndspliktig radio- och tv-verksamhet kommer att beredas i Regeringskansliet inom ramen för genomförandet av regeringens nationella säkerhetsstrategi. Utskottet, som förutsätter att riksdagen kommer att informeras om beredningsarbetet, anser mot bakgrund av detta att motionens syften är tillgodosedda och att motionen därför kan avslås.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2016/17:136 Vissa frågor om kommersiell radio:

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i radio- och tv-lagen (2010:696).

Följdmotionen

2016/17:3687 av Andreas Norlén m.fl. (M, C, KD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda hur regleringen av tilldelning, innehav, överlåtelse och återkallelse av tillstånd att sända analog, kommersiell radio kan kompletteras med regler om prövning av frågor som rör rikets säkerhet och tillkännager detta för regeringen.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

Förslag till lag om ändring i radio- och tv-lagen (2010:696)

Härigenom föreskrivs att 13 kap. 2, 5 och 18 §§ och 18 kap. 5 och 7 §§ radio- och tv-lagen (2010:696) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

13 kap.2 §¹

Myndigheten för press, radio och tv ska bestämma sändningsområdenas omfattning för analog kommersiell radio med hänsyn till

1. vad som är tekniskt möjligt att nå från sändare med lämpligt läge,

2. hur möjligheterna att ta emot sändningar påverkas i andra områden, och

3. vad som är naturliga lokala intresseområden.

Sändningsområdena ska utformas så att ett stort antal tillstånd kan ges. Flera tillstånd kan ges för samma sändningsområde.

Myndigheten för press, radio och tv ska bestämma sändningsområdenas omfattning för analog kommersiell radio med hänsyn till vad som främjar konkurrens och mångfald på hela radioområdet och ger förutsättningar för en livskraftig kommersiell radio.

Myndigheten ska samråda med Post- och telestyrelsen i frågor om sändningsområdenas omfattning.

Flera tillstånd kan ges för samma sändningsområde.

5 §

Ingen får ha mer än ett tillstånd att sända analog kommersiell radio inom ett sändningsområde, om det inte finns särskilda skäl till det.

En fysisk eller juridisk person får inte förfoga över mer än ett tillstånd att sända analog kommersiell radio inom ett sändningsområde, om det finns skäl att anta att det kan inverka menligt på konkurrensen.

18 §²

Ett tillstånd att sända analog kommersiell radio får överlåtas om Myndigheten för press, radio och tv medger det. Sådant medgivande får bara lämnas om förvärvaren

Ett tillstånd att sända analog kommersiell radio får överlåtas om Myndigheten för press, radio och tv medger det. Sådant medgivande får bara lämnas om förvärvaren

¹ Senaste lydelse 2015:808.

² Senaste lydelse 2015:808.

uppfyller kriterierna enligt 4 § andra stycket.

Om förvärvaren redan har ett tillstånd i samma sändningsområde som det tillstånd vilket överlåtelsen avser, direkt eller indirekt genom företag förvärvaren har del i som motsvarar minst tjugo procent av samtliga aktier eller andelar eller genom avtal ensam har ett bestämmande inflytande i, får överlåtelse medges endast om det finns särskilda skäl.

En överlåtelse som inte medges är utan verkan.

uppfyller kriterierna enligt 4 § andra stycket *och det inte finns skäl att anta att överlåtelsen skulle inverka menligt på konkurrensen i sändningsområdet.*

En överlåtelse som inte medges är utan verkan.

18 kap.

5 §³

Tillstånd att sända kommersiell radio får återkallas om

1. tillståndshavaren inte inlett sändningsverksamheten inom sex månader efter tillståndets början,
2. tillståndshavaren inte utnyttjat rätten att sända eller sänt endast i obetydlig omfattning under en sammanhängande tid av minst fyra veckor,
3. tillståndshavaren väsentligt brutit mot någon av 14 kap. 2 § samt 15 kap. 1–4 och 8–10 §§, eller
4. domstol har funnit att ett program innefattat ett yttrandefrihetsbrott som innebär ett allvarligt missbruk av yttrandefriheten.

Förfogar en fysisk eller juridisk person, utan tillåtelse från Myndigheten för press, radio och tv, över mer än ett tillstånd för analog kommersiell radio i ett sändningsområde, *direkt eller indirekt genom företag i vilket förvärvaren har en del som motsvarar minst tjugo procent av samtliga aktier eller andelar eller genom avtal ensam har ett bestämmande inflytande i*, får det eller de tillstånd återkallas som har lämnats efter det första tillståndet.

Har Myndigheten för press, radio och tv medgett överlåtelse trots att tillståndshavaren redan har

Förfogar en fysisk eller juridisk person, utan tillåtelse från Myndigheten för press, radio och tv, över mer än ett tillstånd för analog kommersiell radio i ett sändningsområde, *och finns det skäl att anta att förfogandet kan inverka menligt på konkurrensen*, får det eller de tillstånd återkallas som har lämnats efter det första tillståndet.

Har Myndigheten för press, radio och tv medgett överlåtelse trots att tillståndshavaren redan

³ Senaste lydelse 2015:808.

tillstånd att sända analog kommersiell radio i samma sändningsområde, *direkt eller indirekt genom företag i vilket tillståndshavaren har en del som motsvarar minst tjugo procent av samtliga aktier eller andelar eller genom avtal ensam har ett bestämmande inflytande*, får tillståndet återkallas endast om beslutet om överlåtelsen grundats på felaktiga eller ofullständiga uppgifter från tillståndshavaren. Återkallelsen ska då avse det eller de tillstånd som överlåtits.

förfogar över tillstånd att sända analog kommersiell radio i samma sändningsområde, *och finns det skäl att anta att överlåtelsen kan inverka menligt på konkurrensen*, får tillståndet återkallas endast om beslutet om överlåtelsen grundats på felaktiga eller ofullständiga uppgifter från tillståndshavaren. Återkallelsen ska då avse det eller de tillstånd som överlåtits.

Om staten, landsting eller kommuner innehar ett tillstånd att sända kommersiell radio på det sätt som anges i 13 kap. 4 § andra stycket ska Myndigheten för press, radio och tv återkalla det tillståndet.

7 §

Beslut om återkallelse av tillstånd enligt 2–5 §§ får fattas endast om det i betraktande av skälen för åtgärden inte framstår som alltför ingripande.

Beslut om återkallelse av tillstånd enligt 2–4 §§ och 5 § första och fjärde styckena får fattas endast om det i betraktande av skälen för åtgärden inte framstår som alltför ingripande.

Beslut om återkallelse av tillstånd enligt 5 § andra och tredje styckena får fattas endast om åtgärden står i rimlig proportion till möjligheterna att främja konkurrens och mångfald i sändningsområdet.

Beslut om ändring av tillstånd enligt 2 § andra stycket 2 får fattas endast om tillståndshavarens rätt enligt 4 kap. 4 § kan tillvaratas.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 augusti 2017.
 2. Äldre föreskrifter gäller fortfarande för tillstånd som har beviljats före ikraftträdandet.